

La coberta vegetal de fenigrec

gen. 28, 2022 |

El fenigrec (*Trigonella foenum-graecum*) és una planta farratgera anual que es pot emprar com a adob verd gràcies a la seva gran capacitat de fixació de nitrogen atmosfèric. És una planta molt ben adaptada a les nostres condicions agroclimàtiques. Té una bona capacitat de lluita contra les plantes adventícies tot i no generar una gran quantitat de biomassa.

Les cobertes vegetals entre cultius

L'establiment de cobertes vegetals en cultius extensius pot aportar múltiples beneficis. Hi ha diverses espècies que es poden utilitzar com a cobertes vegetals a la nostra regió, i aquestes publicacions pretenen aportar informació específica sobre el tipus de sòl que requereixen aquestes espècies, la seva capacitat de capturar i alliberar nitrogen, la quantitat de biomassa que generen, quin és el seu lloc d'implantació dins d'una rotació de conreus, entre d'altres. Així mateix, s'hi formulen recomanacions de les èpoques de sembra més idònies i dels seus sistemes de destrucció.

Característiques generals

El fenigrec (*Trigonella foenum-graecum*) és una planta farratgera anual de la família de les Fabàcies (Ileguminosa), cosa que li permet capturar nitrogen atmosfèric (fins a uns 160 Kg N/ha durant el període hivernal). És una planta rica en proteïna i que es pot utilitzar per a l'alimentació animal, tant en forma de farratge com en gra, però cal fer-ne un ús moderat perquè pot donar un gust fort als productes ramaders, com la carn, la llet o els ous. També se li atribueixen certs efectes medicinals, tant pel que fa a la salut humana, animal o vegetal.

És una espècie que creix ràpidament i sol aconseguir una bona cobertura del sòl, tot i que no destaca per fer molta massa vegetal. Competeix bé amb les plantes adventícies.

La instal·lació d'una coberta vegetal de fenigrec té un cost baix (30-60€/ha) i permet mantenir el sòl cobert durant els mesos d'hivern, primavera i principis d'estiu, abans no se sembri el cultiu principal.

Aspectes vegetatius i tipus de sòl

És una planta anual d'entre 15 i 60 cm d'altura, amb un gran rizoma vertical i pivotant. La tija és arrodonida i ramificada. Les fulles són trifoliades, enteres i lanceolada i presenta un pecíol curt. Els folíols són d'1-3 cm de longitud i amb forma obovada, son pelosos a la part posterior de la fulla i tenen una nervadura pinnada i prominent.

Les flors surten de les axil·les de les fulles en parelles o de forma individual i adopten un color blanquinós. Els pètals són d'un color groguenc pàl·lid, blanquinós o violeta.

El fruit és una beina linear i pubescent. A cada fruit hi ha entre 4 a 20 llavors al seu interior. Aquestes llavors són ovalades, de color groguenc o marronós i es troben dividides en dues meitats desigualades per un solc i són molt dures quan estan seques. La planta sencera desprèn una olor molt característica, no gaire agradable.

El fenigrec prefereix sòls argilosos i calcaris, ben drenats i que no siguin àcids. No tolera bé els sòls asfíxians ni pesats.

Adob verd de fenigrec (Autor: Lluís Vila)

Sembra i destrucció de la coberta vegetal

Tot i que el fenigrec creix ràpidament, la llavor és petita i pot tenir dificultats a l'hora de germinar, raó per la qual és important deixar un llit de sembra fi.

El fenigrec es pot sembrar a finals d'hivern o durant la primavera. També es pot sembrar a finals d'estiu o a la tardor, sent els més indicats els mesos d'agost (finals), setembre i octubre. Si la sembra es realitza a la primavera o a finals d'hivern (a partir de finals de febrer), el

fenigrec podrà fer un cicle curt, d'entre 3 i 5 mesos. Per contra, si la sembra es realitza a la tardor, el fenigrec podrà fer un cicle llarg, d'entre 6 i 9 mesos. En general, es recomana una densitat de sembra d'uns 40 Kg/ha.

En els sòls catalans, hi sol haver presència del bacteri *Rhizobium meliloti* de manera natural, que és el responsable de la formació dels nòduls de les arrels d'aquesta lleguminosa (el mateix que la userda). Això fa que no sigui necessari inocular la llavor per assegurar el bon desenvolupament del cultiu.

Es sembra a barreig o en línies a una profunditat de 2 – 4 cm.

En una rotació de conreus, la coberta vegetal de fenigrec s'adapta bé a implantar-se després d'un cereal d'hivern, per sembrar-se al setembre, i abans d'un cultiu exigent en nitrogen, com el blat de moro. Així mateix, també és pot implantar després d'un cultiu de blat de moro, a l'octubre o a la primavera, i abans d'un cereal d'hivern.

La destrucció de la coberta es pot fer amb una trituradora, deixant un encoixinat fins el moment en què s'han de fer les feines preparatòries del cultiu següent. També es pot fer amb una grada ràpida de discos, que permetrà barrejar superficialment el material vegetal amb el sòl. El moment òptim per a la destrucció és quan el cultiu es troba en plena floració.

AUTORS

LLUIS VILA

Unitat de Sanitat Vegetal a Girona del
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació
i Agenda Rural

LAURA PÉREZ

Unitat de Sanitat Vegetal a Girona del
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació
i Agenda Rural